

ปัจจัยเชิงเหตุและเชิงผลที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาล ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

Antecedents and Consequences Concerning Nursing Instructors' Attitude and Behavior in Strengthening Zero Tolerance Practices in Nursing Students

ทิพย์ฉมพร เกษโกมล* สุขฤดี รัชศฤงคารสกุล

Thipkhumporn Keskomon* Sookruadee Thutsaringkarnsakul

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10330

Police Nursing College, Police General Hospital, Royal Thai Police, Bangkok, Thailand, 10330

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต 2) เพื่อวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปัจจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุดพฤติกรรมของอาจารย์ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริตและชุดทัศนคติและพฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์พยาบาล และนักศึกษาพยาบาล กลุ่มละ 104 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบวัดสำหรับอาจารย์พยาบาล 7 แบบวัด ที่ปรับจากงานวิจัยของ ทิพย์ฉมพร เกษโกมล และคณะ¹ ($\alpha = .70-.79$) และแบบวัดสำหรับนักศึกษาพยาบาล 2 แบบวัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Fishbein and Ajzen² ($\alpha = .72$ และ $.79$) การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและแบบคาโนนิคอล และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนของทุกตัวแปรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 2) การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปัจจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต พบว่าสอดคล้องกลมกลืนกัน (χ^2 (df = 10, n = 104) = 12.79, p = .24, NFI = .98, GFI = .97, AGFI = .90, CFI = 1.00, SRMR = .05, RMSEA = .053) และ 3) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างชุดพฤติกรรมของอาจารย์ในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริตและชุดทัศนคติและพฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .11$; $R^2 = .01$)

คำสำคัญ : การเป็นแบบอย่าง, การปรับพฤติกรรม, รักสันนิษฐาน - ใช้เหตุผล, ทัศนคติและพฤติกรรม, การไม่ทนต่อการทุจริต

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสภาการพยาบาล

Corresponding Author: *E-mail: kesthip@gmail.com

วันที่รับ (received) 10 ก.ค. 2563 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 20 ก.ย. 2563 วันที่ตอบรับ (accepted) 22 ก.ย. 2563

Abstracts

The objectives of this study were 1) to explore the antecedents concerning nursing instructors' attitude and behavior in strengthening zero tolerance practices in nursing students, 2) to analyze the paths of hypothetical and empirical model of the antecedents concerning nursing instructors' attitude and behavior in strengthening zero tolerance practices in nursing students, and 3) to examine the canonical correlation between the behaviors in strengthening zero tolerance practices in nursing students and the nursing students' attitude and behavior of zero tolerance practices. The samples were 104 nursing instructors and 104 nursing students. The instruments consisted of 7 scales for nursing instructors adapted from Keskomon et al.¹ and 2 scales for nursing students written by the researchers following Fishbein and Ajzen². Data were analyzed using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's product moment and canonical correlation coefficients, and path analysis.

The results were as follows: 1) the mean scores of all variables were quite high, 2) the hypothetical model of the antecedents concerning nursing instructors' attitude and behavior in strengthening zero tolerance practices in nursing students was fitted with the empirical data (χ^2 (df = 10, n = 104) = 12.79, p = .24, NFI = .98, GFI = .97, AGFI = .90, CFI = 1.00, SRMR = .05, RMSEA = .053). 3) There was no statistically significant relationship between the behaviors in strengthening zero tolerance practices in nursing students and the nursing students' attitude and behavior of zero tolerance practices at the level of .05 (r = .11; R² = .01).

Keywords: role model /shaping / love and reason / attitude and behavior / zero tolerance practices

บทนำ

การทุจริตเป็นปัญหาในระดับโลกที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ สถานบริการสุขภาพ เป็นหน่วยงานสุขภาพที่มีความซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก จึงมีความท้าทายในการป้องกันการทุจริต ทุกประเทศอาจมีปัญหาค่าการทุจริตและความเสียหายทางการเงินเป็นมูลค่ามหาศาล³ ดังเช่นการทุจริตในกระทรวงสาธารณสุขของไทย ส่วนใหญ่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ มูลค่าความเสียหายถึง 62 ล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2559 ผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และมีผลประโยชน์ทับซ้อน สาเหตุมาจากระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์ รวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพ แต่ปัญหาสำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึกความซื่อตรงของบุคคล และไม่สามารถแยกแยะได้ระหว่างเรื่องประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม⁴

กระทรวงสาธารณสุขได้ขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) และดำเนิน

การตามกลยุทธ์ที่ 1 ปลุกฝังจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนในการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมอบหมายเจ้าภาพหลักและหน่วยงานรับผิดชอบในการขับเคลื่อน ได้แก่ สถาบันบรมราชชนก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนในสังกัด วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรในสังกัด และวิทยาลัยนักรับราชการสาธารณสุข⁴ ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอาจารย์และผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลและสาธารณสุขมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปลุกฝังอบรมนักศึกษา

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบเพียงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรปลุกฝังอบรมบุตรชายของบิดา ซึ่งประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน - ไร้เหตุผล การเป็นแบบอย่างที่ดี และการปรับพฤติกรรมบุตร¹ สาเหตุสำคัญมาจาก ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นตัวทำนายพฤติกรรมกรอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุน - ไร้เหตุผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกฎระเบียบ และการปรับพฤติกรรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบ นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนเคารพกฎระเบียบ และทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝัง

อบรมบุตร เป็นตัวทำนายอันดับที่ 1 และ 2 ของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล ได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนเคารพกฎระเบียบ ($\beta = .49$) และพบว่าทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบ ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .64$) และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนเคารพกฎระเบียบ ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบ ($\beta = .43$ และ $.38$)

ผลการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรม การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าคุณค่าและทัศนคติอาจมีบทบาทเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรระดับบุคลิกภาพกับพฤติกรรม ลักษณะบุคลิกภาพในระดับต่าง ๆ (มุ่งอนาคตและควบคุมตน) ทำงานตามลำดับขั้นเพื่อกำหนดปัจจัยตามทัศนคติที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์⁵ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมบุตร โดยผ่านทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังบุตรให้เคารพกฎระเบียบ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนเคารพกฎระเบียบของบิดา และยังร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรทัศนคติและพฤติกรรมของบุตรอีกด้วย¹ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ การเห็นแบบอย่างที่ดีในการป้องกันการสูบบุหรี่ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ได้⁶ และพบว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างมาก จะรายงานว่าเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ทัศนคติที่ดีต่อความรับผิดชอบต่อนานาชาติ⁷ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีสติ⁸ แบบอย่างที่ดีด้านความรับผิดชอบต่องาน มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องาน และยังส่งผ่านทัศนคติที่ดีต่อความรับผิดชอบต่องาน⁹ การเห็นแบบอย่างพฤติกรรมป้องกันการรับและแพร่โรคในชีวิตประจำวัน เป็นตัวทำนายร่วมกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมป้องกันการรับและแพร่โรคในชีวิตประจำวัน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการรับและแพร่โรคในสถานที่สาธารณะ¹⁰ และลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ร่วมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล การได้รับแบบอย่างที่ดีจากผู้ปกครอง ร่วมกันอธิบายพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีสติ

โดยผ่านทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีสติ⁸ สำหรับปัจจัยเชิงผลของพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมบุตร พบว่าพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบ ร่วมกันทำนายทัศนคติและพฤติกรรมของบุตร โดยพบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการเคารพกฎระเบียบ และพฤติกรรมเคารพกฎระเบียบของบุตร สามารถอธิบายความแปรปรวนของสหสัมพันธ์แบบคาโนนิคอลในกลุ่มตัวแปรตามได้ร้อยละ 67.6 และ 57.5 ตามลำดับ และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบใช้เหตุผล และพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกฎระเบียบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของสหสัมพันธ์แบบคาโนนิคอลในกลุ่มตัวแปรตามได้ร้อยละ 66.6 และ 49.7 ตามลำดับ¹

พฤติกรรมการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาล เป็นหน้าที่ของอาจารย์พยาบาล แต่ยังไม่พบว่ามีการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้มีทัศนคติและพฤติกรรมในเรื่องการไม่ทนต่อการทุจริตว่ามีปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มาก และสามารถปลูกฝังอบรมให้เกิดผลด้านทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลได้มากเช่นเดียวกัน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและเชิงผลที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและเชิงผลที่เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ประกอบด้วย

1. ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล

2. วิเคราะห์เส้นทางการอิทธิพลของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ที่ส่งผลต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับ

พฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุดพฤติกรรมกร เป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรม นักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรัก สนับสนุน – ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล และทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมกรไม่ทนต่อการทุจริตและพฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทน ต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม และ รูปแบบกลไกปฏิสัมพันธ์นิยม โดยทฤษฎีจริยธรรมใน

1) ส่วนแรก ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ใน การศึกษานี้คือ พฤติกรรมตามหน้าที่ ได้แก่ พฤติกรรมของ อาจารย์พยาบาลในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาล ให้ไม่ทนต่อการทุจริต 2) ส่วนลำต้นของต้นไม้ ซึ่งเป็นสาเหตุทาง จิตใจที่ส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรม ในการศึกษาครั้งนี้คือ ลักษณะ มุ่งอนาคตควบคุมตน ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อ การทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษา พยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต 3) ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของ ต้นไม้ ซึ่งใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตในกลุ่มที่สอง และเป็น สาเหตุร่วมเพื่อทำนายและพัฒนาพฤติกรรมด้วย ในการศึกษา นี้คือประสบการณ์ทางสังคม อันหมายถึง การได้รับแบบอย่าง จากบรรพบุรุษ ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นสามารถทำนายทัศนคติ และพฤติกรรมของนักศึกษาด้วยตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุ หลัก 4 ประการ¹¹ คือ ลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ จิตลักษณะของผู้กระทำ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เป็นจิตลักษณะ ร่วมกับสถานการณ์ เรียกว่า กลไกปฏิสัมพันธ์ (Mechanical Interaction) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือปฏิสัมพันธ์ แบบในตน (Organismic Interaction) ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อ การปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝัง อบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต โดยชุดตัวแปร พฤติกรรมกรเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผลของอาจารย์ พยาบาลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรไม่ทน

ต่อการทุจริตและพฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของ นักศึกษาพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ 1) อาจารย์พยาบาล ในสังกัดของรัฐ/ ในกำกับของรัฐ และเอกชน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งอาจารย์ ตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์เป็น อาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาไม่น้อยกว่า 2 คน ไม่น้อยกว่า 2 ปี และ 2) นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 - 4 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ตัวอย่าง ได้แก่ 1) อาจารย์พยาบาล ในสังกัดของรัฐ/ ในกำกับของรัฐ และเอกชน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ ปฏิบัติงานใน ตำแหน่งอาจารย์ ตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาไม่น้อยกว่า 2 คน ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 104 คน และ 2) นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นปีที่ 1 - 4 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมี อาจารย์พยาบาลที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษา จำนวน 104 คน จากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ด้วยโปรแกรม G* Power ที่พัฒนามาจากพื้นฐานของ power analysis โดย กำหนดอำนาจการทดสอบ ที่ระดับ .80 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($\alpha = .05$) และกำหนดขนาดคอิทธิพล อยู่ในช่วง ปานกลาง คือ 0.1512 ได้อาจารย์พยาบาล จำนวน 104 คน โดยการคัดเลือกดังนี้ 1) สุ่มตัวอย่างพื้นที่ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในต่างจังหวัด 2) เลือกตัวอย่างสถาบันการศึกษาที่มีอาจารย์ พยาบาลและนักศึกษาตามคุณสมบัติ และสมัครใจให้ข้อมูล และ 3) อาจารย์พยาบาลที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ 1 คน เลือกตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลแบบเจาะจง 1 คน ในชั้นปีใด ก็ได้ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาจารย์ท่านนั้นเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดสำหรับอาจารย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการ ศึกษา และสถานภาพ ตอนที่ 2 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ ทนต่อการทุจริต จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น การเป็นแบบ อย่างที่ดีแก่นักศึกษา และผู้ร่วมงาน ตอนที่ 3 การปรับพฤติกรรม

นักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นความไวต่อการสังเกตความดี ตักเตือน ชมเชย และการลงโทษ ให้รางวัล ตอนที่ 4 ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น ความรู้ประเมินค่า ความรู้สึก และความมุ่งกระทำ ตอนที่ 5 ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น ความรู้ประเมินค่า ความรู้สึก และความมุ่งกระทำ ตอนที่ 6 ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน ตอนที่ 7 การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น แบบแผนประเพณี/ความเชื่อ การถ่ายทอดโดยตรง และการถ่ายทอดทางอ้อม ตอนที่ 8 การอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 1) การอบรมแบบรักสนับสนุน ได้แก่ การแสดงความรัก เอาใจใส่ สนับสนุน ทำกิจกรรมร่วมกัน ให้ความสำคัญต่อนักศึกษาพยาบาล และการให้คำปรึกษา และ 2) การอบรมแบบใช้เหตุผล ได้แก่ การอธิบายเหตุผล การใช้อารมณ์ และการเฉย/ไม่ขอโทษ/ไม่อนุญาติ แบบวัดตอนที่ 2-8 ปรับจากแบบวัดของ ทิพย์ฉิมพร เกษโกมล และคณะ¹ ซึ่งเป็นมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ ได้แก่ จริ่งที่สุด จริ่งค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย โดยมีค่าคะแนน 6, 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ข้อความทางลบ ทำการกลับข้อการให้คะแนน ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการแบ่งกลุ่มคะแนนสูง - ต่ำ หรือ มาก - น้อย ใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์

2. แบบวัดสำหรับนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และบทบาท ตอนที่ 2 ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นความรู้ประเมินค่า ความรู้สึก และความมุ่งกระทำ ตอนที่ 3 พฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นพฤติกรรมในโรงเรียนในครอบครัว และในชุมชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ Fishbein and Ajzen²

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity index: CVI) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบความครอบคลุมเนื้อหา และความชัดเจนในการใช้ภาษา เท่ากับ 1.0 ทุกแบบวัด และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ของผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการทดลองใช้แบบวัด เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาล จำนวน 34 คน และนักศึกษาพยาบาล จำนวน 34 คน คำนวณค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation coefficient) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีมาตรฐานสูงกว่าเกณฑ์ คือ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หรือค่าอัตราส่วนที่ (t-ratio) ตั้งแต่ 2.0 ขึ้นไป หรือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และคำนวณค่าความเที่ยงของแบบวัด (reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) เกณฑ์ที่จำเป็นมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป¹³⁻¹⁴ ดังแสดงในตาราง 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยทางการแพทย์ สภาการพยาบาล เอกสารรับรองเลขที่ TNMC-IRB 06/2019.0617 วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 และจากคณะกรรมการจริยธรรมและวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลตำรวจ เลขที่หนังสือรับรอง จว. 41/2562 วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2562 คณะผู้วิจัยได้ติดต่อกับสถาบันการศึกษาพยาบาล และทำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ของการวิจัยให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบ และเมื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการให้ตัวอย่างลงนามในเอกสาร และตอบแบบวัด โดยไม่ต้องระบุชื่อ ข้อมูลที่ได้จะเก็บรักษาอย่างเป็นความลับ โดยนำเสนอข้อมูลในภาพรวม และจะทำลายเมื่อดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และแบบสหสัมพันธ์คาโนนิกอล และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

ตาราง 1 จำนวนข้อ (i) ค่าอัตราส่วนที่ (t) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) และค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ของแบบวัดของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล

แบบวัด	i	t	r	α	CVI
การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต	10	2.33*-4.16*	.24-.65	.73	1
การปรับพฤติกรรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต	9	2.41*-6.17*	.24-.65	.73	1
การอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผล	14	2.11*-4.58*	.28-.65	.79	1
ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต	10	2.31*-4.36*	.30-.59	.76	1
ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต	10	2.39*-4.60*	.24-.62	.71	1
ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน	10	2.14*-4.59*	.28-.65	.70	1
การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ	10	2.15*-4.23*	.25-.65	.76	1
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล	8	2.73*-3.69*	.23-.71	.72	1
พฤติกรรมปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล	10	2.18*-5.40*	.28-.71	.79	1

ผลการวิจัย

1. อาจารย์ 104 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.10 มีอายุตั้งแต่ 29 ปี ถึง 74 ปี อายุเฉลี่ย 47 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาโท ร้อยละ 81.70 และนักศึกษาทั้งหมด 104 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.50 มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ถึง 30 ปี อายุเฉลี่ย 22 ปี เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 53.80 เกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 ร้อยละ 42.30 เป็นประธานชมรม ร้อยละ 8.70

2. ผลการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($M = 5.28, SD = .50$) การอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผล ($M = 5.19, SD = .53$) ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ($M = 5.15, SD = .54$) การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($M = 5.11, SD = .47$) การปรับพฤติกรรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($M = 4.99, SD = .55$) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต ($M = 4.93, SD = .52$) และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($M = 4.80, SD = .47$)

3. ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของโมเดล

ตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิเคราะห์ของลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ที่ส่งผลต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล พบว่า

3.1 คะแนนจากแบบวัดของอาจารย์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ($r = .27-.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า 1) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริตมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต การอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผล ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($r = .60, .53, .52, .43, .38$, และ $.27$ ตามลำดับ) 2) การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาล ให้ไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต การอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผล การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ และลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($r = .55, .54, .48, .43$, และ $.42$ ตามลำดับ) 3) การอบรมแบบรักสนับสนุน – ใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต และลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($r = .55, .54, .48, .43$, และ $.42$ ตามลำดับ)

สัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต (r = .61, .58, .57, และ .53 ตามลำดับ) 4) ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ และลักษณะมุ่ง

อนาคต - ควบคุมตน (r = .67, .47, และ .46 ตามลำดับ) 5) ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ (r = .57 และ .48 ตามลำดับ) และ 6) ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมีความสัมพันธ์กับการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ (r = .50) ดังแสดงในตาราง 2

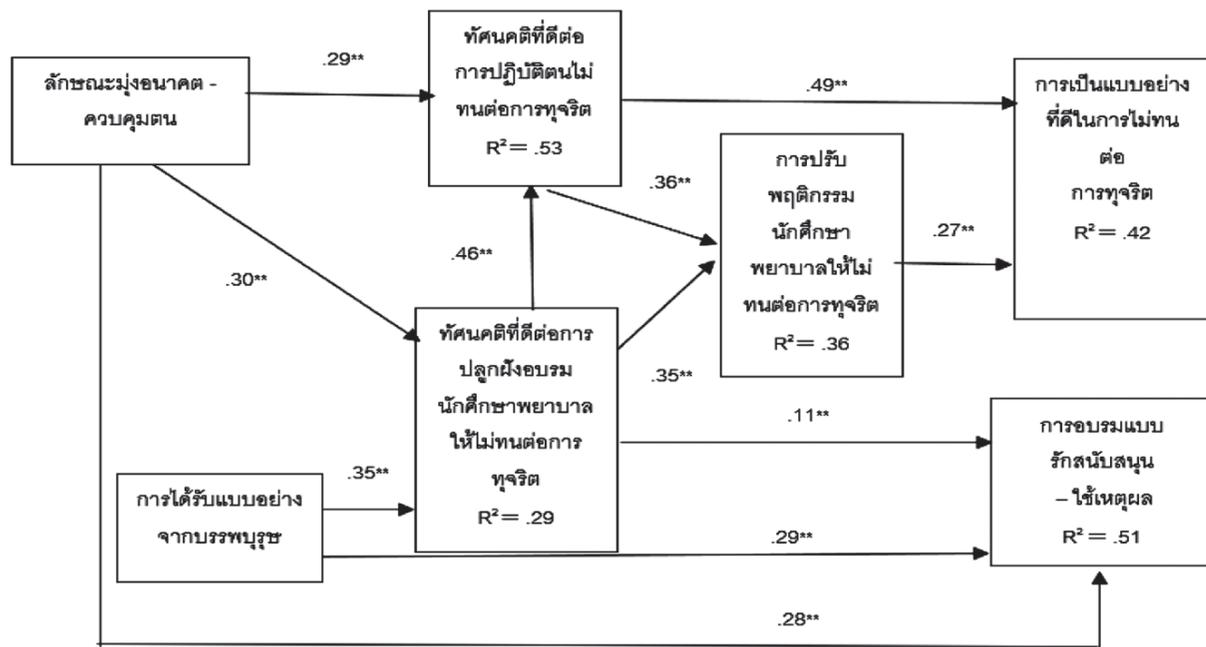
ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างแบบวัดของอาจารย์

แบบวัด	1	2	3	4	5	6	7
1. role	1.00						
2. shape	.53**	1.00					
3. love - reason	.43**	.48**	1.00				
4. attitude	.52**	.55**	.53**	1.00			
5. attprac	.60**	.54**	.57**	.67**	1.00		
6. future-oriented	.38**	.42**	.61**	.46**	.57**	1.00	
7. ancestor	.27**	.43**	.58**	.47**	.48**	.50**	1.00

หมายเหตุ ** p<.01, การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต (role) การปรับพฤติกรรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต (shape) การอบรมแบบรักสนับสนุน-ใช้เหตุผล (love - reason) ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมศิษย์ให้ไม่ทนต่อการทุจริต (attitude) ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต (attprac) ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน (future-oriented) การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ (ancestor)

3.2 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าสอดคล้องกลมกลืนกัน (χ^2 (df=10, n=104)= 12.79, p =.24, NFI = .98, GFI = .97, AGFI = .90, CFI = 1.00, SRMR = .05, RMSEA = .053)

3.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังภาพ 1

ภาพ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพ 1 พบผลที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต (อำนาจการทำนายร้อยละ 42, R² = .42)

1.1 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .49$) และการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .27$)

1.2 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .10$) ผ่าน 1 ตัวแปร ได้แก่ การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

1.3 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .37$) ผ่าน 2 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตและการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

1.4 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .28$) ผ่านตัวแปร 1 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ผ่านตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตกับการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริตกับการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

และผ่านตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตและการปรับพฤติกรรมนักศึกษาให้ไม่ทนต่อการทุจริต

1.5 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($\beta = .13$) ผ่านตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตกับการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริตกับการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และผ่านตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตและการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

2. การอบรมแบบรักสับสนุน-ใช้เหตุผล (อำนาจการทำนายร้อยละ 51, R² = .51)

2.1 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรเชิงสาเหตุ 3 ตัวแปร ได้แก่ การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อการปลุกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .29, .28$ และ .11 ตามลำดับ)

2.2 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .10$) ผ่านตัวแปร 1 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

2.3 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($\beta = .04$) ผ่านตัวแปร 1 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

3. การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต (อำนาจการทำนายร้อยละ 36, $R^2 = .36$)

3.1 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรเชิงสาเหตุ 2 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .36$ และ $.35$ ตามลำดับ)

3.2 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต ($\beta = .16$) ผ่าน 1 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต

3.3 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .26$) ผ่านตัวแปร 1 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และผ่านตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริตกับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต

3.4 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($\beta = .18$) ผ่านตัวแปร 1 ตัว ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

4. ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต (อำนาจการทำนายร้อยละ 53, $R^2 = .53$)

4.1 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรเชิงสาเหตุ 2 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .46$ และ $.29$ ตามลำดับ)

4.2 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta = .14$) ผ่าน 1 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

4.3 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($\beta = .16$) ผ่าน 1 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต

5. ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต (อำนาจการทำนาย ร้อยละ 29, $R^2 = .29$) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรเชิงสาเหตุ 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ($\beta = .30$ และ $.35$ ตามลำดับ)

6. ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล แสดงภาพรวมของความแปรผันร่วมกันระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล กับตัวแปรตามทั้งหมด ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และพฤติกรรมการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล พบว่า มีฟังก์ชันคาโนนิคอลที่ 1 มีค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลเท่ากับ $.11$ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ (Wilks Value = $.99$, $p = .97$) โดยตัวแปรทั้ง 2 ชุดมีความแปรปรวนร่วมกันเพียงร้อยละ 1 ($R^2 = .01$)

การอภิปรายผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์พยาบาล มีความคิดว่าตนเองมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนนักศึกษาด้วยความรักเสมือนบุตร และใช้เหตุผลในการอธิบายแก่นักศึกษาพยาบาลทั้งในวิชาเรียนและในระหว่างการทำคำปรึกษา โดยจะมีการชมเชย ให้รางวัล และตักเตือนรวมทั้งลงโทษนักศึกษาพยาบาลอยู่แล้ว รวมถึงในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์พยาบาลจะปฏิบัติตนเป็นผู้มีความประพฤติดี และใช้ตนเองเป็นแบบอย่างให้นักศึกษาเห็นเพื่อปฏิบัติตามถึงแม้ว่าอาจจะไม่ได้สอนหรือปลูกฝังอบรมในเรื่องการไม่ทนต่อการทุจริตโดยตรงก็ตาม นอกจากนี้ การประเมินตนเอง อาจารย์อาจเข้าใจข้างตนเองว่ามีภาระหน้าที่ถูกต้อง เหมาะสม จึงให้คะแนนตนเองในระดับสูง

2. ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า

2.1 ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน จัดเป็นลักษณะบุคลิกภาพ ที่กำหนดปัจจัยทางทัศนคติที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรม โดยทัศนคติอาจมีบทบาทเป็นตัวแปรตัวกลางในการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรระดับบุคลิกภาพกับพฤติกรรม^{1, 5, 6}

2.2 การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปู่ ย่า ตา ยาย อบรมสั่งสอน และแสดงพฤติกรรมโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านทางบิดามารดาเกี่ยวกับการไม่ทนต่อการทุจริต นำไปสู่การสร้างทัศนคติให้เห็นประโยชน์และโทษของไม่ทนต่อการทุจริต การแสดงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ และมุ่งกระทำหรือมุ่งหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า การได้รับแบบอย่างจากบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกฎระเบียบ และการปรับพฤติกรรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบ¹

2.3 ทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และทัศนคติทั้งสองตัวนี้มีอิทธิพลทางตรงต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผลของอาจารย์พยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังและพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น ประกอบด้วยการเห็นประโยชน์และโทษ การมีความรู้สึกรับผิดชอบและทางลบ รวมถึงการมุ่ง

กระทำหรือมุ่งหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว จึงนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต อันได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า ทัศนคติส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์^{1, 6, 10}

2.4 การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต มีอิทธิพลทางตรงต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระทำของอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลอยู่แล้ว¹⁵ เช่น การชื่นชม การให้รางวัล หรือการว่ากล่าวตักเตือนหรือการลงโทษ ทำให้อาจารย์ต้องแสดงแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ในการปฏิบัติตนในลักษณะที่พึงประสงค์

3. ชุดตัวแปรการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ทนต่อการทุจริต การปรับพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต และการอบรมแบบรักสนับสนุน - ใช้เหตุผล ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริต และพฤติกรรมการปฏิบัติตนไม่ทนต่อการทุจริตของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่พบการทุจริตที่ส่งผลสำคัญหรือรุนแรง ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาล มีความแตกต่างกัน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีภารกิจที่ไม่ค่อยได้พบกัน จนบางสถาบันออกแนวทางในการปฏิบัติให้นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง หรือจัดเวลาว่างในตารางเรียน และสาระในการให้คำปรึกษาจะเน้นไปทางด้านการเรียนมากกว่าการปลูกฝังอบรมในเรื่องการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจากนี้ ยังพบว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ยังไม่มีการนำหลักสูตรวัยใสใจสะอาด ที่เป็นหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปใช้ เนื่องจากการเพิ่มเนื้อหาและหน่วยกิตในรายวิชาเกี่ยวกับการต้านทุจริตเป็นเรื่องยาก เพราะเน้นหนักไปในเรื่องทางการแพทย์บาล ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลจึงอาจไม่ได้ปลูกฝังอบรมเป็นพิเศษเพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริต ผลการศึกษาครั้งนี้จึงไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าพฤติกรรมการปลูกฝังอบรมบุตรให้เคารพกฎระเบียบร่วมกันทำนายทัศนคติและพฤติกรรมของบุตรได้มาก¹

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า อำนาจการทำนายของตัวแปรอยู่ในช่วงร้อยละ 29-53 ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง แสดงว่ายังมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลในการปลูกฝังอบรมให้นักศึกษาพยาบาลไม่ทนต่อการทุจริต เช่น ความเชื่ออำนาจในตนในการปลูกฝังอบรมนักศึกษาพยาบาลให้ไม่ทนต่อการทุจริต การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การได้รับการยอมรับทางสังคมของอาจารย์พยาบาลในเรื่องพฤติกรรมไม่ทนต่อการทุจริต เป็นต้น ซึ่งควรนำมาศึกษาในครั้งต่อไป

2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ถึงแม้ว่าตัวแปรทัศนคติจะส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับปานกลาง แต่มีน้ำหนักมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถาบัน การศึกษาควรสร้างทัศนคติทางบวกต่ออาจารย์และนักศึกษาในการไม่ทนต่อการทุจริต โดยการประชุมถ่ายทอด และนำนโยบายของชาติในเรื่องนี้ไปวางแผนในโครงการของนักศึกษาด้วย

3. จากผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลกับทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ทนต่อการทุจริต จึงควรศึกษาในสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนรู้เป็นรายวิชาบังคับหรือวิชาเลือกเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาที่สอดแทรกในเนื้อหาวิชาเท่านั้น

References

1. Keskomon T, Sane P, Neamsang Y. Antecedents and consequences concerning parental discipline practices in Thai police fathers. National Research Council of Thailand; 2007.
2. Fishbein M, Ajzen I. Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research. MA: Addison-Wesley; 1977.
3. Hoppe T, Anti-Corruption Expert. Checklists on corruption risks in the health care sector Bosnia and Herzegovina: Regional cooperation council; 2018.
4. Ministry of Public Health. Master plan for prevention and suppression of corruption and misconduct, Ministry of Public Health, 5 years (2017-2021) Nonthaburi: Anti-Corruption Operation Center; 2018.

5. Yorkovsky Y, Zysberg L. Personal, social, environmental, future orientation and attitudes mediate the associations between locus of control and pro-environmental behavior. Athens Journal of Social Sciences. 2020; 7: 1-18.
6. Akkarakittipong P, Kaewsutha N, Intarakamhang U. Psycho-social factors related cigarette smoking prevention behaviors of primary school students year 4-6 in Bangkok metropolitan. Veridian E-Journal, Silpakorn University Thai version. 2018; 11(2): 50-62.
7. Numniem S. Psychological and situational factors correlate of responsible behaviors of junior high school students (Master degree). National Institute of Development Administration; 2003.
8. Bhanthumnavin D. Antecedents of mindful risk-taking behavior in secondary school students: A path analytic approach. The Journal of Behavioral Science. 2015; 21(1): 75-94.
9. Thonglard P, Itakhan P, Budsaba B. The model of social responsibility behavior of Thai entrepreneur. Social Sciences Research and Academic Journal. 2015; 10(30): 49-66.
10. Praneetvatakul B, Bhanthumnavin D. Psychosocial correlates of communicable disease preventive behavior in public places for undergraduate students. Journal of Behavioral Science for Development. 2018; 10(1): 83-103.
11. Bhanthumnavin D. Documents for the action meeting (No. 1) subject "Research and development of Thai behavior systems: Research project to support national strategy" the national research council and the committee. of national institute for research and development of the Thai behavior system (28-31 October 2003); 2003.

12. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. (2nd ed.). Hillsdale, NJ Lawrence Erlbaum Associates, Publishers; 1988.
13. de Vellis RF. Scale development theory and applications. (2nd ed., Vol. 26). Thousand Oaks, CA Sage Publications; 2003.
14. Spector PE. Summated rating scale construction: An introduction. Newbury Park, CA Sage; 1992.
15. Lertsakornsiri M. The relationships between selected factors and nursing outcome in maternal-newborn and midwifery nursing practicum I at Saint Louis College. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2014;15(3): 321-330 (in Thai).